

עושין פסין פרק שני עירובין

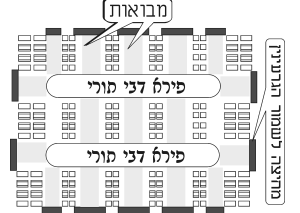
כט א מיי פ"ח מהל'
שבת ה' ה' שיע
פ"ח א' ש"ט טעף יא'
ב ג ג מיי פ"ח מהל'
שבת הלכה טו סג
ע"ז דג"ח א' טו"ש"ע א"ח
ס' ש"ט טעף א' א'

רבינו הגנאל (המשך)

שתקת האמר רב אסי
האי מחיצת אדרכלין לאו
שמייה מחיצה. פי"כ כי אינה
עשויה מחיצה לשרה
אלא ג' למטע החיות.
מהקנה קנה פחות מג'
כמו מחיצת אדרכלין
היא דעבדא דלניעותא
בעלמא ואינה מחיצה
שמותרת לטלטל בתוכה
בשבת. כמו מחיצה של
שירות להולכי דרכים.
ובא רב הונא בריה
דר' יהושע נמי וסייעיה
לרבא והאמר מחיצה זו
אינה עשויה לנחת. פי'
להיות קבועה לעולם
כבינין אלא עראי הוא.
ואמר רב הונא כל
מחיצה שמותרת לטלטל
בתוכה בשבת א' כמו
מחיצה שאינה עשויה
לנחת אינה מחיצה. ועוד
לנחת רבה בר אבבה
מערב לחמזא ערסחא
ערסחא, פי' מחיצת'
חוקתא שרירותא דקביעין
וקיימן ועשויות לנחת. פי'
ערסחא שכחות שכחות.
וכיון שהסכימו כולן
ברבא, וכי מה שעשה
רבא הונא שלא כהוגן,
היה קרי עלייהו חכמים
המה להרע וגו'. פי'
בידא תורי באר דמחמא
ואו' כי היא רסן העיר
הגדולה. וכבר ראינו פי'
לרבותינו הגאונים ודלותי
זה, אבל אנו כתבנו הפי'
שהיא קבלה בירנו. מנתי'
א"ר אילעאי שמעתי מר'
אלעזר שאפילו בית כור.
מתניתא דלא כהנניה
דנתיא תנאי אומר מ'
סאה כאסרטיא של מלך.
סאה בית כור שהוא א'
סאה א"ר חנין ושינהו
מקרא אחד דרשו. והי'
ישעיהו לא יצא חצר
התיכונה. כתיב עיר וקרי'
חצר מיכן לחצר של
מלכים שהיו בעירות
בינויות, ובהא פליגי
תנא דידן סבר עירות
בינויות ל' סאה והנניה
סבר מ' סאה. ישעיהו
מא בעי תנא. אמר
רבה בר בר חנה א"ר
יוחנן שחלה חוקיהו ובא
ישעיהו והושיב ישיבה
על פתחו. מיכן לת"ח
שחלה שמושיבין ישיבה
על פתחו. ולאוי מילתא
היא דילמא מיגרי שטן.
פסקא וכן שמעתי ממנו
אנשי חצר ששבה אחד
ממנו ולא עירב ביתו
אסור להכניס ולהוציא לו,
אבל לתן מותר. והתנן
ביתו אסור לו ולהן.

מערב כבולא מחווא ערסייתא. פי' רש"י לא התיר לערב כולה
יחד אע"ג שהיתה עיר קטנה ומנן לקמן (ט) עיר של יחיד
מערבין את כולה וקשיא דכפ' כ"ד מערבין (לקמן דף טז.) אמרינן
של רבים הוא דקאמר רבה בר אבבה מערב לכולה מחווא ערסייתא
דכל חד וחד הוא שיעור לחציה ועיר
של יחיד לא צני שיעור אס לא שהיתה
של רבים קודם אלא ודאי של רבים
היתה (ט) ולעיל (ו.) נמי משמע שהיתה
של רבים גבי אבולי למחוא דלמנר
אילמלא דלתומי נעולות זלילה היו
חייב עליה משום רה"ר משמע דהיו
סס ס' רבוא מ"מ אי לאו משום
פידי דזי תורי היו יכולין לערב כל
העיר יחד והו משעירי נ' יורין לר'
יהודה או שלש חצרות לר' שמעון;
דבי תורי. פירש הקונטרס
דמחוא עיר שאין לה חומה
ועשו מחילה זכאשי מצואות לכל זד
לשמור גרעיין ולא חשיב מחילה
להצטרף המצואות ולעשות כל העיר
כאחת לפי שההיקף לא נעשה בצבור
ועשו מחילה לר' שמעון קודם שזב
העיר דאס הוקף אחרי כן אז נעשה
גם בצבור העיר והו מחילה מעלייתא
וקשיא דלישנא משמע שאס נסתלקה
משם הפירא דהו מחילה מעלייתא
ולפי' הקונטרס אף אס לא היה הפירא
לא היה נותר כיון דהוקף ולצסוף יש
ועוד מה שפי' צקונטרס דמחוא לית
לה חומה אלא נהירא דלמנר לעיל
אבולא דמחוא אילמלא דלתומי
נעולות זלילה ונראה דמוקפת חומה
היתה אחר שנמישצה והיו יכולין
לערב יחד אי לאו פירא דזי תורי
שהיתה צין ערסא לערסא לאוקף
המצוי והיתה ימירה מצית סאמיס
ועמוקה י' ולא היו יכולים לערב
מערסא לערסא לפי שלא היו יכולין
לעלול מנה לנה דהפירא היו קרפף
יותר מצית סאמיס ולא דמי לנתי'
דפידי דלעיל דראזין למאכל אדס
ואע"ג דיש להו מחילות אינם מועילים
כלום דמחילות העשויות לנחת הם
ורש"י פי' ככ"ד מערבין (לקמן דף
טז.) משום פירא שמפסיק ואין יכולין
להלך משכונה והו כחריץ שצין צ' חצרות דאמרין לקמן
(דף טז.) שמערבין שמים ואין מערבין אחת והכא (ט) גלא משמע
בפירא אלא' משום דהווא מחילה עשויה לנחת:
והתנן ביתו אסור לו וזהו. וליכא למימר דמתניתין דמטבול
זכדיא רשות צימו דאס כן מנאי לא מנאצתי לי חצר
אי נמי משמע ליה דמתניתין איירי אפילו צתסם:
ולא

שלפינהו אול רב פפא ורב הונא בריה דרב
יהושע נקטינהו מבתריה למחר איתבייה
רבינא לרבא א עיר חדשה מודדין לה
מישיבתה וישנה מחומתה איזו היא חדשה
ואיזו היא ישנה ולבסוף הוקפה והאי נמי
ישבה ישנה ישבה ולבסוף הוקפה והאי נמי
כהוקפה ולבסוף ישבה דמי א"ל רב פפא
לרבא והאמר רב אסי מ' מחיצות אדרכלין
לא שמה מחיצה אלמא כיון דלצניעותא
עבידא לה לא הווא מחיצה ה"נ כיון דלצניעותא
עבידא לא הווא מחיצה (ט) ואמר רב הונא בריה
דרב יהושע לרבא והאמר רב הונא מ' מחיצה
העשויה לנחת לא שמה מחיצה דהא (ט) רבה
בר אבבה מערב לה לבולה מחווא ערסייתא
ערסייתא משום א' פירא דבי תורי והא פירא
דבי תורי כמחיצה העשויה לנחת דמיא קרי
עלייהו ריש גלותא חכמים המה להרע
ולהיטיב לא ידעו: א"ר אלעאי שמעתי מר"א
ואפי' בית כור: מתניתין דלא כהנניה דתנאי
חנניה אומר ואפילו היא ארבעים סאה
כאסרטיא של מלך א"ר יוחנן ושניהם מקרא
אחד דרשו שנאמר ויהי ישעיהו לא יצא
(אל) חצר התיכונה כתיב העיר וקרין חצר
מכאן לאיסרטיא של מלך שהיו בעירות
בינויות במאי קמפלגי מר סבר עירות
בינויות הויין בית כור ומ"ס מ' סאה הויין
וישעיהו מאי בעי התם אמר רבה בר בר
חנה אמר ר' יוחנן מלמד שחלה חוקיה והלך
ישעיהו והושיב ישיבה על פתחו מכאן
לת"ח שחלה שמושיבין ישיבה על פתחו
ולאו מילתא היא דילמא אתי לאיגרויי ביה
שטן: וכן שמעתי הימנו אנשי חצר ששבה
אחד ולא עירב ביתו אסור: (ט) והתנן ביתו
אסור להוציא ולהכניס לו ולהן אמר רב הונא
בריה דרב יהושע אמר רב ששת לא קשיא
הא

ועשו מחילות לראשי המצואות לכל
זד שחון לעיר להשתמר הגרעיין
ולא חשיב ליה מחילה לרף את
המצואות ולעשות העיר אחת ואע"פ
שמחילה של קיימא היתה: פירא.
שוחה כמו פירא דכורי צתס' תענית
(דף טז.) והך מחילה דרב הונא כעשויה לנחת כעשויה נעשית
לדירה תמיד לנחת ולבא זה: להרע. לצסור. וצתסות הגאונים
מנאצתי בשלן אחר וישר בעיני מאלד ההוא צוסתנא קרפף יותר
מצית סאמיס שלא הוקף לדירה הוה ואצבורנקא כמין אכסדרה או
קובה צבונין המלכים צתוף פרדס שלהן ועומד צתמנע פרדס ולא
הוצרך ריש גלותא אלא לטלטל מפתח צוסתנא שהיה אכל הצית
עד האצבורנקא ועבד רב הונא צר חנינא כמין שציל מן הפתח
עד האצבורנקא גדר מכאן וגדר מכאן צקנה קנה פחות מג'
לאסור אלא להקל עליו דס"ל דשרי לטלטולי כבולה צוסתנא דכיון דצנה ליה אצבורנקא צוסתנא שיהי לכולה צוסתנא חצר לאצבורנקא והו
מוקף לדירה ואמו תלמידי דרבא רב פפא ורב הונא צריה דרב יהושע נקטינהו דלא ליהדר רב הונא צר חנינא וליתקנינהו והיה צעתא
לא אצכור ליה דלא שפיר עבד דשלפינהו ולמחר אצכור ואצצוה דצתמנר למחר איתבייה רבינא לרבא עיר חדשה כו' והאי מחיצה אחד
נמי כהוקף ולצסוף יש צדמי שקודם נטיעתו מקיפין אותו ולאחר שגדל האילן עשו האצבורנקא סביב הלכך שפיר עבד רב הונא צר
חנינא ורב פפא אצציה מנחיתא אדרכלין דהא מחילה דאצבורנקא נמי לנטיעות עבדא וכן לנחת להשתמש להניח זה תליתומיהן
ולצושיהן שפוטטים סס ושאר כלי תשמיש קרי עלייהו על רב פפא ורב הונא צריה דרב יהושע שלא זכרו אתמול וסתרו תיקונו של
רב הונא צר חנינא ועכשו נעשו חכמים לאסור עליו ו' ולהיטיב לא ידעו אתמול וכן עיקר: דאסרטיא של מלכים. רחבה שאחורי
פלטין ושס היו מטיילים תמיד אלמא איכא דליה צציה: ושניהן. ר' אלעאי ומנניה: הסייגה. אחרי פלטין של חוקיה דאי חצר שלפני
צתים הווא חצינה הוה קרי לה והאע"ג דגדולה היא כעיר קרי לה חצר ולא חוקפה לדירה: מאי צעי סס. צתסבה שאחורי פלטין
שאניה לדרך יצאה: והושבי ישבי. של תלמידים לעסוק צתורה על פתחו שלא יהא רשות למלך המות ליכנס סס: שטן. מלך
המות דבי חו' (דמינא צהוי מ'גרי צבור): אגסי חצר שצתה אחד מן כו'. דהאי מנתי' שצצטל להן רשות שיהי לו צתסר מיירי דאי לא
צטיל אף צתסר אסורים לטלטל מצתיהן שהצתים לכל אחד אחד חצר ומחלן אסור עליהן ואשמעינן ר' אלעאי דהמטבול
רשות חצירו רשות צימו נמי ציטל ונעשה אורח אללן לפיכך אף צימו מותר להן אכל הוה אסור להכניס ולהוציא מציתו לחצר ואף על פי
שהוה מותר להכניס ולהוציא מפתח צתיהן לחצר צתסן צפ' דהר (לקמן סט.) ושלחן מותר לו ולהן כשאר כל אדס הנכנס לחצר ומוותר לו
להוציא מפתח חצירו לחצר דהא רשותא דמד הוה והכא נמי כיון (דצטל הוה דירתו) מ' מציתו מ' מיהא אסור הוה להוציא ולא אמרינן
כיון דציטל להו רשות צימו הוה צימו צתסיהן דצצלמא מצתיהן אס הוה מנכניס ומוציא איכא למימר כאיש צעלמא הוה אכל מציתו
חוזר ומחזיק צרותו הוה ואסור עליהו והן עליו צתסן צפרק דהר [סס] מי צתסן רשותו והווא צין צשווג צין צמויד הרי זה אסור:
והא טנן. לקמן צפרק דהר צימו אסור להכניס ולהוציא לו ולהן ואמרין התם צימו הוה לאסור להס הוה חצירו שריא להוציא מצתיהן
לחצר שרשותו שולט צה הי"ד אי דלא ציטל חצירו אמאי שריא ואוקימנא צצצטל רשות חצירו ולא ציטל רשות צימו וקסבר
המנאצ רשות חצירו רשות צימו ליה ציטל לפיכך חצר כולה היא וצימו מיוחדת לאסור להן להוציא מציתו לרשותו:

א) ג"ח שאינה עשויה.
ב) לקמן מ. א) ופי' חרין
שפוטין צו צתסותו עירין
עיר פלא' ד) לקמן סט:
ה) צצ"א: הגלחים,
ו) צצ"א: תכמים סס להרע
היום, ו) נצ"ש"י צצעי'
איתא דמיגרו צצדיה מנמי
נצ"א, ח) וצ"ל דצטל להו
דכיה סו' ח) וצ"ל מיהו,
י) רש"י

תורה אור השלם

1. כי צ"ל עמי אהיה לא
ידעו צנים סבלים הקמה
ולא נבונים הקמה חכמים
הקמה לרףע ולהיטיב לא
ידעו: דמימיהו ד כב
2. יהי ישעיהו לא יצא
חצר התיכונה ודבר ??
הקמה אקלי לאמר:
מלכים ב כ ד

הגהות הב"ח

א) נמי לא הו מחילה
אמר ליה רב הונא:
ב) תוס' ד"ה מערב וכו'
ועתה לקמן. ר"צ טז:
ג) בא"ד ודאי של רבים
היתה ומכל מקום לא לאו
כ"ל וכן חזקה ולעיל נמי
משמע וכו' עד ס' רבוא
הוא גליון:

מוסף רש"י

ערסייתא ערסייתא.
שטות שטות ולא הו
מערבין כל העיר כאחת
(לקמן טז.) פירא דבי
תורי. גומא דבולה
שמנעיט סס גרעיני
ממים למאכל צתמה וכו'
אומן גומות מצילות צין
הצטיות מפתח וצכל
שכונה היו מצואות הרבה
ומערבין יחד ולא היו
מתקנין לה לחיים שס
דעיר של רבים ועשית של
יחד הוה וכל חד וחד הו
שיור לנתיבה (סס.) כינו
אסור להוציא ולהכניס
לו ולהן. מציתו לחצר צין
הוה צין שאר צני צתס'
(לקמן טז.)

רבינו הגנאל

שליף שדחנה להנחו
קני, סבר צריך להקף
גדר בהא גיסא (לדירה
אחרית) (אחרית לדירה).
למחר בשבת אורביה
רבנא לרבא עיר חדשה
א) מונין לה מיישיבתה,
ואזו עיר חדשה,
שישבה ולבסוף הוקפה
(שמודדין לה מחומתה).
ואזו היא ישנה (שמודדין
לה מחומתה). שהוקפה
לבסוף נתישיבה. דכיון
דחומה נעשית תחילה
כל בינוין שבונין פשיט
סמוכין על החומה שהיה
מחיצה חצינה. והאי
החוקף ולבסוף ישב דמי,
דהא בנינא דאיתבי
בהדין בושתנא בתרא
הכי סמיכי להו אנדר
דבושתנא, וכי עבד רב
הונא קנה קנה פחות מג'
בהחיא גיסא דהוה בו
דועים שפיר עבד, גיטס
אחרתי לא בעיא מחיצה
דהא קיימי מחיצתה
דבושתנא דאינון חומה
לכל בינונא דמתבי
לגואי כגון חומת העיר,
ואישיטיק רבא. וסייעיה
רב פפא וא"ל אמאי

א) ר' רבינו הוא להקין נמי
דילן דחדשה היא שצתס
ולצסוף חוקפה וישנה
דבושתנא ולבסוף ישנה וצ'
ב) נראה דלפ' צ"ל אלא
למטע חיות ושני מצות אלו
נעטע החיות צ"ל לקמן גבי
פירא דבי תורי, ועי' צעיון
ערך פירא.
ג) נראה דלפ' שאינה כמו
מחילה שעשויה לנחת.